



לכתבה באתר

הדפס ללא תמונות

הדפסה

אושר המגדל הגבוה בבירה: הפירמידה של ליבסקינד רק תאבד את השפיץ

הולילנד הבא? כך טענו המתנגדים לפרויקט הצעקני שעומד לגמד את הר הבית, אך הוועדה המקומית קיבלה את התוכנית. האדריכל יצטרך לצמצם את הגובה ל-107 מטר ולשנות את עיצובו

מיכאל יעקובסון

22:10, 28.10.15

בסיומו של דיון התנגדויות סוער שהתקיים היום (ד'), אושרה הקמתו של מגדל-פירמידה עצום במרכז ירושלים. המגדל, בתכנון של האדריכל הנודע דניאל ליבסקינד, ישלב מגורים, מסחר ותיירות על מגרש של כ-5 דונם בקצה רחוב אגריפס, סמוך לשוק מחנה יהודה. בתכנון המקורי התכוון האדריכל לבנות מגדל בגובה 165 מטרים מעל הקרקע, אך בעקבות ההתנגדויות הוא נדרש לבטל את קודקוד הפירמידה - שמתנשא לגובה של כמה עשרות מטרים - לבטל כמה קומות ולהצמצם לגובה 107 מטר, שעדיין יהפכו אותו למונומנט הבולט ביותר בבירת ישראל. כמו כן, הוחלט כי הבניין יתרחק משכניו בשמונה מטרים.

לשם השוואה, מלון קראון פלאזה מתנשא רק לגובה 21 קומות או 95 מטרים; מגדל הולילנד - 32 קומות על רכס; ומגדל העיר - 21 קומות בלבד.

"ירושלים עשתה צעד אמיץ ונכון לעיר והחליטה שהיא מוכנה לסוג של שינוי", הגיב בשמחה האדריכל יגאל לוי, השותף הישראלי בפרויקט. "יהיה פה החלל הציבורי הגדול ביותר במרכז העיר שבמסגרתו יפותח גם חלק גדול מרחוב אגריפס". לוי מבקש להדגיש כי המגדל כולל פונקציות שיעמדו לרשות הציבור: "איפה יזם מוכן לקחת את ארבע הקומות העליונות בבניין, שהן הקומות הכי יקרות, ולפתוח אותן לציבור עם תצפית פנוראמית, בית קפה ומסעדה מסתובבת?"

האם הכניסה לתצפית תהיה חופשית?

"היא לא תהיה חופשית אלא בתשלום, כי מישהו יהיה צריך לשלם על המעלית והתחזוקה".

קרוב למאה אדריכלים, פעילים חברתיים ופוליטיים התקבצו באולם הישיבות של הוועדה המקומית לתכנון ובנייה, לדיון סוער וממושך שבסופו הוחלט כאמור לאשר את הקמת המגדל בכפוף לכמה שינויים. "המגדל הוא נטע זר, לא מתאים בשום צורה לא לירושלים ולא למרכז העיר והוא יביא נזקים סביבתיים לתושבים", פתח את דבריו את מתושבי ירושלים המתגורר בסמוך. "הדירות יהיו מאוד יקרות ולכן זה יהיה בניין רפאים, ולא יחזק אלא יחליש את מרכז העיר", נטען באחת ההתנגדויות. "תוכנית המתאר מדברת על חיזוק התעסוקה אך מלונאות לא תתרום לתעסוקה במרכז העיר. ההשפעה הסביבתית צפויה להיות קטסטרופלית בגלל רוחות וצל". בין המתנגדים הגיע תושב חרדי, מבעלי "בניין הפעמון" הסמוך שטען שכבר שנים הוא מבקש תוספת קומה לבניין אך נתקל בסירוב, וכעת הוא מגלה שבפרויקט החדש ניתנו עשרות קומות כתוספת.

פרויקט "הולילנד" השפיע כנראה על הירושלמים, שמהירו להתאגד ולהגיש התנגדויות. באופן חריג הופיעה בפני הוועדה נציגות מכוונת של הוועדה המקצועית של עמותת האדריכלים. סלמה ארד, גיל גורדון, גיורא סולר, יעקב מולכו ואמצייה אהרונסון שילבו כוחות בהתנגדות חריפה שעליה חתם האדריכל הוותיק יונתן גולני, ראש מינהל התכנון לשעבר. ההתנגדות הציגה בפירוט רב את ההיבטים השליליים והבעייתיים בפרויקט. לעומת ההדמיה שהציג משרדו של ליבסקינד, הפיקו בשיתוף המועצה לשימור אתרים - באמצעות איציק שוויקי, מנהל מחוז ירושלים במועצה - הדמיה שונה שבה נראה מגדל הפירמידה גדול ומאיים משמעותית מההדמיה שיצר ליבסקינד, תוך טענה כי ההדמיה של ליבסקינד מזויפת. עורך הדין של היזם הזדרז לתקוף חזרה ולאיים בתביעת דיבה.



מתגמד. מלון קראון פלאזה (צילום: אוהד צויגנברג)

האדריכל יגאל לוי מאושר: "ירושלים עשתה צעד אמיץ ונכון לעיר והחליטה שהיא מוכנה לסוג של שינוי"

"מדובר
על
הכפלה
של
הגובה
ביחס
לבניין
המאושר

בתוכנית הקודמת, וגם בתוכנית הקודמת הייתה התנגדות לגובה", טענו נציגי העמותה. לדבריהם, התוכנית מנוגדת לתוכנית המתאר המקומית, לא קיבלה את אישור אגף תחבורה ושיפור תשתיות בעיריית ירושלים, נתקלה בהתנגדות ועדת השימור של העירייה שבראשה עומד האדריכל וסגן ראש העירייה תמיר ניר, ולא לוותה בחוות דעת סביבתית ונפית (לטענת לוי, חוות דעת כן ניתנה). עוד נטען כי הבניין הצעקני מתעלם מהסביבה ההיסטורית המקיפה אותו ופוגע בה באופן חסר תקדים, וזאת רק כדי למקסם את רווחיו של היזם. "אף אחד מהמגדלים המתוכננים כרגע באזור, לא מתעלם כמו המגדל הזה מהמציאות שסביבו. אין בבניין הזה התייחסות לירושלים, לא בתרבות, לא באדריכלות ולא בשום דבר אחר", טענו המתנגדים.

"לא היה לי ספק שהבניין יקבל את האישור", טענה האדריכלית סלמה ארד בשיחה עם Xnet לאחר דיון ההתנגדויות. "הביקורת היא לא על האדריכל ליבסקינד, אלא על המערכת הציבורית שאישרה את התוכנית להפקדה". היא מוסיפה כי נעשה כאן מהלך תמוה שבמסגרתו הוגשה התוכנית לוועדה המקומית ולא לוועדה המחוזית, כפי שניתן היה לצפות מפרויקט כה משמעותי ובלוט בנוף העירוני. "מסיבה לא ברורה החליטו לשבור את הכללים שהציבו במדיניות המוצהרת לבנייה לגובה

בירושלים, שחייבה בנייה עד 24 קומות בתנאים מסוימים, וכאן אישרו 48 קומות בלי דיון ציבורי ובסמכות וועדה מקומית תחת הטענה שמדובר רק בשינוי עיצובי". סלמה מגלה גם כי התוכנית הנוכחית לא מעגנת את צורת הבינוי הייחודית בהוראות המחייבות, ולכן באופן עקרוני יכול היזם לשנות את צורת הבניין - ואף את האדריכל.

ליבסקינד ולוי הופתעו מעוצמת ההתנגדות. "זה פחד מקידמה, פחד משינוי ופחד מלקחת סיכון, אבל יש מקום גם לאדריכלות אחרת", מגיב לוי. "גם בעבודה על גשר המיתרים של קלטרואוה (בה שימש לוי בתחילת העשור הקודם כאדריכל עמית האחראי על עריכת התב"ע והיתר הבנייה, מ"י) נתקלנו בהתנגדויות והאשימו אותנו, אבל הפעם זה היה יותר אגרסיבי, אך עצם העובדה שהתפתח דיון סביב הבניין אומר שאנחנו עשינו את העבודה. ליבסקינד הולך לעשות פה את המגדל הכי טוב שהוא עשה אי פעם, לא פחות מהמגדלים בצורת פירמידה שבנה רנצו פיאנו בלונדון או זה שבנה בסן פרנסיסקו. עיר מורכבת מקונפליקטים ומהבניינים השונים. לא הכל צריך להיות קוביות ירושלמיות".

"יש פה יזם שמעוניין לבנות תוך שלוש שנים", מסכם לוי. "אנחנו כבר בעיצומן של עבודות החפירה ונמצאים בעומק של 18 מטרים מתוך 30, ועכשיו עם קבלת האישור נעדכן את התכנית ונעצב במקום קודקוד הפירמידה אלמנט אחר ונתאים את הפירמידה לגובה של 107 מטרים".